

Tervisega seotud teemad SHARE ankeedis

Kati Karelson

TAI tervisestatistika osakond

kati.karelson@tai.ee

10.10.2014

Teemad

-
-
- Objektiivne ja enesehinnaguline terviseseisund
 - sh lapsepõlves
 - Terviseseisund ja tegevuspiirangute olemasolu
 - Emotsionaalne enesetunne ja kognitiivne võimekus
 - Tervisekäitumine
 - Tervishoiuteenuste ja ravimite kasutamine
 - Tasustatud töö tegemine ja terviseseisund
 - Isikuhoolitus ja eluase
 - Eestis alates 5. lainest info surnud partneri tervise kohta tema viimasel eluaastal

Ühe uuringulaine raames sündmusloolist analüüsi (aasta ja kuu täpsusega) võimaldavad andmed on slaididel tähistatud teise värviga

Terviseseisund

- Enesehinnaguline terviseseisund ja sümptomid
 - suurepärase - halb (nn USA terviseuuringute 5-palline skaala, ei sobi võrdlemiseks näiteks Eesti Terviseuuringu või EU-SILC andmetega)
 - Krooniliste, pikaajaliste terviseprobleemide olemasolu
 - Igapäevategevusi piiravate terviseprobleemide olemasolu
 - Sümptomid (kurnatus, teadvusekaotused, kukkumised)
 - Enesehinnaguline terviseseisund lapsepõlves (enne 15. eluaastat)
- Objektivne füüsilise tervise seisund
 - 20 diagnoosi - arsti poolt kinnitatud diagnoosid
 - Hambatervis
 - Valud keha erinevates piirkondades
 - Lapsepõlves põetud haigused
 - TESTID: kopsumaht (4., 6. uuringulaine), käe haarde tugevus (4.-6. laine), toolilt tõusmise kiirus (5. laine), biomarkerid (6. laine)
- Hinnang vanemate terviseseisundile
 - Küsitluse ajal elus olevate vanemate tervis (suurepärase - halb)

Terviseseisund ja tegevuspiirangud

- Mõõtmisinstrumendid: ADL ja IADL
(*activities of daily living, instrumental activities of daily living*)
- Aluseks Rahvusvahelisel funktsioneerimisvõime, vaeguste ja tervise klassifikatsioon (RFK/ICF)
- Enesehooldusega seotud igapäevategevused
- Liikumisega seotud igapäevategevused
- Kognitiivsete funktsioonidega seotud igapäevategevused
- Nägemine ja kuulmine

Emotsionaalne enesetunne ja kognitiivne võimekus

- **Emotsionaalne enesetunne**

- Emotsionaalne enesetunne viimase 4 nädala jooksul
- Depressiooni hindamiseks kasutati instrumenti EURO-D (CES-D)

- **Kognitiivne võimekus**

- Hinnangud lugemis- ja kirjutamisoskusele, mälule
- Mälu- ja arvutusoskuste TESTID: sõnade meeldejätmise ja kordamine, loomade nimed 1 minuti jooksul, arvutusülesanded

Tervisekäitumine

-
- **Kehamassiindeks**
 - Kehakaal ja pikkus (vastaja öeldul põhinevad)
 - Kehakaalu muutus viimase 12 jooksul
 - **Füüsiline aktiivsus**
 - Mõõdukas füüsiline aktiivsus
 - **Toitumine**
 - Piimatooted, liha ja kala, puu- ja köögiviljad, oad-herned-läätsed-munad-pähklid-seemned
 - Tarbimise sagedus tavalisel nädalal
 - **Suitsetamine**
 - **Staaž, suitsetamisest loobumiste arv ja viimase loobumise aeg**
 - **Alkoholi tarbimine**
 - Tarbimise sagedus ja kogused viimase 3 kuu jooksul

Tervishoiuteenuste ja ravimite kasutamine

- Ravikindlustuse olemasolu
- Tervishoiuteenused - viimased 12 kuud
 - Arstiabi, sh hambaarstiabi ja haiglaravi kasutamine, kättesaadavus ja kulud
 - Taastusravi kasutamine ja kulud
- Ravimite kasutamine - vähemalt kord nädalas
 - 16 terviseprobleemi

Tasustatud töö tegemine ja terviseseisund

- Tasustatava töö tegemist piiravate terviseprobleemide olemasolu
- Tervise tõttu töölt puudunud päevad viimase 12 kuu jooksul
- Hinnang võimalusele jääda enne ettenähtud aega pensionile terviseseisundist tulenevate piirangute tõttu

Isikuhooldus ja kohandatud eluase

- Isikuhooldus - viimased 12 kuud
 - Füüsiliste, vaimsete emotsionaalsete või mäluprobleemide tõttu abi saamine igapäevategevustes
 - Ei küsita lühiajalisest haigestumise tõttu tekkinud abivajaduse kohta
- Eluase
 - Kas kodu on kohandatud füüsilise puude või terviseprobleemidega inimesele iseseisvaks hakkamasaamiseks

TULEVIK

Kui suur on võimalus, et te elate
75, 80, 85, ..., 120 aasta vanuseks?

Elulõpuintervjuu: surnud elukaaslase tervis tema viimasel eluaastal

- Peamine surmapõhjus
- Surma koht
- Haigusperioodi pikkus enne surma
- Mäluprobleemide ja tegevuspiirangute esinemine
- Arstiabi, haiglaravi, hooldusteenuste, abivahendite kasutamine elu viimasel 12 kuul
- Haiglas ja hospiitsis veedetud aeg surma-aastal

Ideid analüüsiks

- Terviseseisundi muutumine ajas ja seda mõjutavad tegurid (longituudne andmestik!)
- Küsitlusuuringu andmete linkimine admin. andmebaasidega:
 - Elulõpuintervjuu andmed vs Surma põhjuste registri andmed
 - Objektiivne/subjektiivne terviseseisund vs töövõimetus/puue Sotsiaalkindlustusameti andmetel
 - Objektiivne/subjektiivne terviseseisund, arstiabi kasutamine ja haigushüvitised Haigekassa andmetel
- Objektiivse ja subjektiivse terviseseisundi seosed
- Objektiivne/subjektiivne terviseseisund ja selle mõju aktiivsusele tööturul
- Majanduslikud tingimused/teised elutingimused - mõju vanemas eas kujunenud terviseseisundile
- ...

Kontaktid ja lingid

- SHARE kontaktisik Tallinna Ülikoolis on Liili Abuladze (liili@tlu.ee)

- SHARE eesti ja venekeelne küsitlusinstrumentarium

<http://www.share-estonia.ee/>

- Uuringu rahvusvaheline info ja publikatsioonid, kus kasutatud SHARE andmeid

<http://www.share-project.org/>